

Extras din Instrucțiunea internă privind evaluările în scop de rezoluție

Capitolul I. PREVEDERI GENERALE

1. Prezenta instrucțiune stabilește norme privind cerințele pe care trebuie să le întrunească evaluatorul independent, procedura de evaluare a activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale unei bănci în cazul întreprinderii unei acțiuni de rezoluție, care urmează a fi aplicate de BNM în scopul elaborării documentației necesare în procesul achiziției serviciilor evaluatorului independent.
2. Noțiunile utilizate în prezenta instrucțiune au semnificațiile prevăzute de Legea nr.232 din 03.10.2016 privind redresarea și rezoluția băncilor (în continuare Legea nr.232/2016) și Legea nr.202 din 06.10.2017 privind activitatea băncilor (în continuare Legea nr.202/2017).
3. În sensul prezentei instrucțiuni, noțiunile utilizate au următoarele semnificații:
  - 1) **Evaluare** – evaluare efectuată în conformitate cu art.72, 73, 80, 263 din Legea nr.232/2016;
  - 2) **Evaluator independent** - persoană juridică, independentă de orice autoritate publică, inclusiv de Banca Națională a Moldovei și banca supusă evaluării, care efectuează o evaluare, care corespunde cerințelor stabilite la cap. VII din prezenta instrucțiune;
  - 3) **Evaluator** – evaluatorul independent sau, după caz, Banca Națională a Moldovei, atunci când acestea efectuează o evaluare;
  - 4) **Evaluare provizorie** – evaluarea efectuată de evaluator în temeiul art.73 și 80 din Legea nr. 232/2016;
  - 5) **Evaluarea definitivă ex-post** – o evaluare efectuată de un evaluator independent cât mai curând posibil, după o evaluare provizorie efectuată în temeiul art. 73 și 80 din Legea nr. 232/2016, în sensul art. 81 din Legea nr. 232/2016;
  - 6) **Bază de evaluare** – modul/metodologia de estimare a valorilor atribuite de evaluator activelor și datoriilor;
  - 7) **Data a rezoluției** – data la care se adoptă decizia de declanșare a procedurii de rezoluție în ceea ce privește o anumită bancă, în temeiul art. 281 și 282 din Legea nr. 232/2016;
  - 8) **Data evaluării** – (a) fie data de referință, astfel cum se stabilește de către evaluator pe baza celei mai apropiate date dinainte de data la care este prevăzută ca Banca Națională a Moldovei să ia decizia de a declanșa procedura de rezoluție în ceea ce privește banca supusă evaluării ori de a-și exercita competența de reducere a valorii sau de conversie a instrumentelor de capital ale băncii pentru evaluarea conform art.75 lit. a) și lit. b)-g) din Legea nr. 232/2016; (b) fie data rezoluției pentru evaluarea ex-post și/sau în scopul stipulat la art.263-264 din Legea nr.232/2016;
  - 9) **Data sau datele tratamentului efectiv** – în cazul acționarilor și creditorilor, semnifică data sau datele la care aceștia au recepționat despăgubirile eventuale ca urmare a implementării a unei sau a mai multor acțiuni de rezoluție;
  - 10) **Valoare de cesiune** – baza de evaluare menționată la pct. 38 din prezenta instrucțiune;
  - 11) **Valoare a capitalurilor proprii** – prețul de piață estimat, pentru acțiunile transferate sau emise, care rezultă din aplicarea unor metodologii de evaluare general acceptate. În funcție de natura activelor sau a afacerii, valoarea capitalurilor proprii poate cuprinde valoarea francizei;
  - 12) **Valoare justă** – prețul care ar fi obținut din vânzarea unui activ sau pentru transferul unei datorii în cadrul unei tranzacții obișnuite între participanții pe piață, la data evaluării, așa cum este definit în cadrul contabil relevant;
  - 13) **Valoare a francizei** – valoarea actualizată netă a fluxurilor de numerar care se poate aștepta, în mod rezonabil, să rezulte din păstrarea și reînnoirea activelor și datoriilor sau activităților și include impactul oricărei oportunități de afaceri, după caz, inclusiv cele care rezultă din diferitele acțiuni de rezoluție care sunt evaluate de către evaluator. Valoarea francizei poate fi

mai mare sau mai mică decât valoarea rezultată din termenii și condițiile contractuale ale activelor, datoriilor și capitalurilor proprii existente la data evaluării;

- 14) **Valoare de păstrare** – valoarea, actualizată la o rată adecvată, a fluxurilor de numerar la care banca supusă evaluării se poate aștepta, în mod rezonabil, să le înregistreze, în conformitate cu ipoteze corecte, prudente și realiste din păstrarea anumitor active și datorii, luând în considerare factorii care afectează comportamentul clienților sau al contrapărților sau alți parametri de evaluare în contextul rezoluției.

Capitolul II. PREVEDERI COMUNE PRIVIND EVALUAREA ÎN SCOPUL STIPULAT LA ART.75 LIT. A) DIN LEGEA NR. 232/2016 ȘI EVALUAREA PENTRU SCOPURILE ENUMERATE LA ART.75 LIT.B)-G) DIN LEGEA NR. 232/2016

Secțiunea 1. Principii generale privind evaluările în scopul stipulat la art.75 lit. a) și pentru scopurile enumerate la art.75 lit. b)-g) din Legea nr. 232/2016

4. La efectuarea evaluării sunt luate în considerare circumstanțele care afectează fluxurile de numerar preconizate ale activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale băncii în cauză și ratele de actualizare aplicabile și urmărește să prezinte în mod echitabil poziția financiară a băncii în contextul oportunităților pe care le are și al riscurilor cu care se confruntă.
5. Se precizează și se justifică ipotezele principale utilizate în evaluare. Orice abatere semnificativă a evaluării de la ipotezele utilizate de organul de conducere la întocmirea situațiilor financiare și la calculul cerințelor față de fondurile proprii ale băncii trebuie să fie bazate pe metodologiile, datele și informațiile suplimentare de care dispune evaluatorul.
6. Evaluarea furnizează cea mai bună estimare exactă a valorii unui anumit activ, datorii, instrument de capitaluri proprii sau a unei anumite combinații ale acestora. După caz, rezultatele evaluării trebuie să fie furnizate și sub formă de intervale de valori. Mărimea intervalelor de valori nu trebuie să submineze valabilitatea și utilitatea evaluării.
7. Criteriile prevăzute în prezenta instrucțiune pentru evaluarea activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale unei bănci se aplică și evaluării portofoliilor sau grupurilor de active sau a combinațiilor de active și datorii, a liniilor de activitate sau a băncii considerate în ansamblu, în funcție de circumstanțe.
8. Evaluarea trebuie să împartă creditorii în clase de creanțe conform regulilor procedurii de lichidare a băncilor și să includă estimări ale următoarelor elemente:
  - a) valoarea creanțelor din fiecare clasă de creanțe conform Legii nr.550/1995 cu privire la lichidarea băncilor și, acolo unde este cazul și este fezabil, conform drepturilor contractuale conferite titularilor creanțelor;
  - b) veniturile pe care le-ar încasa fiecare clasă de creditori dacă banca supusă evaluării ar fi lichidată prin procedura de lichidare silită.La calcularea estimărilor menționate la lit. a) și b) în evaluare se aplică, după caz, criteriile stabilite în Capitolul VI, Secțiunea 4 din prezenta instrucțiune.
9. Acolo unde este cazul și fezabil, ținând cont de momentul efectuării și credibilitatea evaluării, Banca Națională a Moldovei poate solicita mai multe evaluări. În acest caz, Banca Națională a Moldovei stabilește criteriile pentru a determina modul în care aceste evaluări sunt utilizate în scopurile prevăzute la art. 75 din Legea nr. 232/2016.
10. În cazul în care este efectuată o evaluare provizorie în temeiul art.73 sau 80 din Legea nr. 232/2016, aceasta trebuie să fie urmată de o evaluare definitivă ex-post efectuată de către un evaluator independent în sensul art.81 din Legea nr. 232/2016.

Secțiunea 2. Surse de informații

11. Evaluarea poate fi bazată pe toate informațiile pertinente pentru data evaluării pe care evaluatorul le consideră relevante. Pe lângă situațiile financiare ale băncii, rapoartele de audit și raportările în scopuri de supraveghere aferente acestora pe care evaluatorul le consideră relevante, informațiile pertinente pot include:
  - a) situațiile financiare actualizate și raportările în scopuri de supraveghere întocmite de bancă cât mai aproape posibil de data evaluării;
  - b) explicația metodologiilor, principalelor ipoteze și judecăți de valoare utilizate de bancă la întocmirea situațiilor financiare și a raportărilor în scopuri de supraveghere;
  - c) datele conținute în evidențele băncii;
  - d) datele de piață relevante;
  - e) concluziile evaluatorului în urma discuțiilor cu organele de conducere ale băncii și auditorii externi;
  - f) atunci când sunt disponibile, evaluările în scopuri de supraveghere ale situației financiare a băncii, inclusiv informațiile obținute în temeiul art. 42 alin.(1) lit. h) din Legea nr. 232/2016;
  - g) date cu privire la simularea situațiilor de criză la nivel național, prin evaluări ale calității activelor sau prin exerciții echivalente efectuate de către autoritatea competentă;
  - h) informații din evaluările unor bănci similare, ajustate în mod corespunzător pentru a reflecta circumstanțele specifice băncii;
  - i) informațiile istorice, ajustate în mod corespunzător pentru a elimina factorii care nu mai sunt relevanți și pentru a include alți factori, care nu au afectat informațiile istorice;
  - j) analize ale tendințelor, ajustate în mod corespunzător pentru a reflecta circumstanțele specifice entității;
  - k) rapoarte/constatări ale autorităților de supraveghere, audit extern, fiscale etc.

Secțiunea 3. Impactul aranjamentelor de grup

12. În cazul în care banca supusă evaluării face parte dintr-un grup, pentru evaluare se ia în considerare impactul pe care îl pot avea aranjamentele contractuale de sprijin intragrup existente asupra valorii activelor, datoriilor și capitalurilor proprii atunci când, având în vedere circumstanțele, este probabil ca aranjamentele respective să fie puse în aplicare.
13. Impactul altor aranjamente oficiale sau neoficiale din cadrul grupului se ia în considerare numai atunci când, având în vedere circumstanțele, este probabil ca aranjamentele respective să rămână în vigoare dacă grupul s-ar regăsi într-o situație financiară dificilă sau în cazul rezoluției grupului.
14. În procesul de evaluare trebuie să se stabilească dacă resursele unei entități care face parte din grup sunt disponibile pentru a acoperi pierderile altor entități din grup.

Secțiunea 4. Raportul de evaluare

15. Raportul de evaluare va cuprinde cel puțin următoarele elemente:
  - a) bilanțul actualizat și situațiile financiare individuale ale băncii întocmite în corespundere cu SNC și IFRS;
  - b) analiza și estimarea valorii contabile a activelor;
  - c) lista soldurilor obligațiilor din bilanț și celor din afara bilanțului care figurează în registrele și evidențele contabile ale băncii, cu indicarea respectivelor creanțe și ranguri de prioritate, conform legislației aplicabile privind procedura de lichidare silită a băncii;
  - d) informația privind repartizarea creditorilor pe categorii în funcție de rangurile de prioritate conform legislației aplicabile privind procedura de lichidare silită a băncii pentru estimarea tratamentului de care ar fi putut beneficia fiecare dintre categoriile de acționari și de creditori dacă banca supusă evaluării ar fi fost lichidată conform procedurii de lichidare silită;

- e) evaluarea pasivelor care provin din instrumente financiare derivate;
- f) reconcilierea valorilor estimate, inclusiv argumentarea rezultatului selectat pentru valoarea/intervalul de valori finale ale obiectului evaluării și specificarea surselor/aspectelor de incertitudine a evaluării efectuate;
- g) descrierea metodologiei și ipotezelor aplicate de evaluator la efectuarea evaluării, a gradului de sensibilitate a evaluării la metodologiile și ipotezele alese și, atunci când este fezabil, o explicație a diferenței dintre metodologiile și ipotezele respective și cele utilizate pentru alte evaluări relevante, inclusiv pentru evaluările efectuate înainte de rezoluție;
- h) orice informații suplimentare care, în opinia evaluatorului, ar fi de ajutor Băncii Naționale a Moldovei, să atingă scopurile prevăzute la art.72-82 din Legea nr. 232/2016.

Capitolul III. CRITERII SPECIFICE PENTRU EVALUAREA ÎN SCOPUL STIPULAT LA ART.75 LIT. A) DIN LEGEA NR. 232/2016

Secțiunea 1. Principii generale ale evaluării în scopul stipulat la art.75 lit. a) din Legea nr. 232/2016

- 16. Evaluarea în scopul stipulat la art.75 lit. a) din Legea nr. 232/2016 trebuie să se bazeze pe ipoteze corecte și realiste și să urmărească să asigure faptul că pierderile înregistrate în cadrul scenariului corespunzător sunt recunoscute integral. Această evaluare trebuie să reprezinte o sursă de informații pe baza căreia autoritatea competentă să stabilească dacă o anumită instituție „intră sau este susceptibilă de a intra într-o stare de dificultate majoră”, conform art.58 alin.1 lit. a) și art.59 alin.(1) din Legea nr. 232/2016. Pe baza orientărilor în materie de supraveghere existente sau a altor surse general recunoscute care stabilesc criteriile de evaluare corecte și realiste a diferitelor tipuri de active, datorii și capitaluri proprii, evaluatorul poate să pună sub semnul întrebării ipotezele, datele, metodologiile și raționamentele pe care banca supusă evaluării și-a bazat evaluările efectuate în vederea îndeplinirii obligațiilor sale de raportare financiară sau pentru calcularea cerințelor față de fonduri proprii și să nu țină cont de acestea pentru evaluare.
- 17. Evaluatorul stabilește cele mai adecvate metodologii de evaluare, care se pot baza pe modelele interne ale băncii în cazul în care evaluatorul consideră că acest lucru este adecvat, în funcție de natura cadrului de gestionare a riscurilor băncii și de calitatea datelor și informațiilor disponibile.
- 18. Evaluarea în scopul stipulat la art.75 lit. a) din Legea nr. 232/2016 trebuie să fie în concordanță cu cadrul contabil și cu cadrul de reglementare prudențială aplicabil.

Secțiunea 2. Domenii care necesită o atenție deosebită în evaluarea în scopul stipulat la art.75 lit. a) din Legea nr. 232/2016

- 19. Procesul de evaluare trebuie să se axeze în mod deosebit pe domeniile a căror evaluare este supusă la mai multe incertitudini și care au un impact semnificativ asupra evaluării în ansamblul său. În cazul domeniilor respective, se prezintă rezultatele evaluării sub forma celor mai bune estimări punctuale și, după caz, sub formă de intervale de valori, astfel cum se prevede la pct.6 din prezenta instrucțiune. Printre aceste domenii se numără:
  - a) creditele sau portofoliile de credite ale căror fluxuri de numerar preconizate depind de capacitatea, de dorința sau de motivația unei contrapărți de a-și îndeplini obligația, atunci când prognozele respective se bazează pe ipoteze referitoare la ratele de nerambursare, la probabilitățile de neîndeplinire a obligațiilor de plată, la pierderile în caz de nerambursare sau la caracteristicile instrumentului, în special în cazul în care se bazează pe modelele de pierdere pentru un portofoliu de credite;
  - b) activele recuperate, ale căror fluxuri de numerar sunt afectate atât de valoarea justă a activului la momentul în care banca supusă evaluării execută silit titlul de valoare sau dreptul de retenție aferent, cât și de evoluția preconizată a valorii respective după executarea silită;

- c) instrumentele evaluate la valoarea justă, atunci când estimarea valorii juste respective în conformitate cu cerințele contabile sau prudențiale privind evaluarea lor prin raportarea la prețurile pieței sau prin referire la un model nu mai este aplicabilă sau valabilă, ținând seama de circumstanțe;
- d) fondurile comerciale și imobilizările necorporale, atunci când testul de depreciere poate depinde de un raționament de valoare subiectivă, inclusiv în ceea ce privește fluxul de numerar care poate fi înregistrat în mod rezonabil, ratele de actualizare și perimetrul unităților generatoare de numerar;
- e) litigiile și acțiunile de reglementare, urmare cărora pot fi generate fluxuri de numerar ce pot fi suspuse unor grade diferite de incertitudine în ceea ce privește valoarea și/sau momentul înregistrării acestora;
- f) elementele aferente impozitelor amânate.

Secțiunea 3. Factori care pot afecta rezultatele evaluării în scopul stipulat la art.75 lit. a) din Legea nr. 232/2016

- 20. În cadrul procesului de evaluare trebuie să se ia în considerare factorii generali care pot afecta principalele ipoteze luate în calcul pentru estimarea valorii activelor și pasivelor din domeniile menționate la Secțiunea 2, inclusiv următorii factori:
  - a) circumstanțele economice și ale sectorului în cauză care afectează banca supusă evaluării, inclusiv evoluțiile relevante ale pieței;
  - b) modelul de afaceri al băncii și modificările aduse strategiei sale;
  - c) criteriile băncii de selecție a activelor, inclusiv politicile de acordare a împrumuturilor;
  - d) circumstanțele și practicile care sunt susceptibile să ducă la creșteri neprevăzute ale plăților;
  - e) circumstanțele care afectează parametrii utilizați pentru stabilirea activelor ponderate la risc utilizate pentru calcularea cerințelor minime față de fondurile proprii;
  - f) impactul structurii financiare a băncii asupra capacității acesteia de a păstra activele pe perioada de păstrare prevăzută și capacitatea entității de a genera fluxuri de numerar previzibile;
  - g) preocupări cu caracter general sau specifice băncii legate de lichidități sau de finanțare.
- 21. În cadrul evaluării trebuie să se separe în mod clar eventualele venituri materiale nerealizate identificate în procesul de evaluare, în măsura în care veniturile respective nu au fost recunoscute în evaluare, astfel încât raportul de evaluare să furnizeze informații corespunzătoare cu privire la circumstanțele excepționale care au dus la câștigurile respective.

Capitolul IV. CRITERII SPECIFICE PENTRU EVALUAREA ÎN SCOPURILE ENUMERATE LA ART.75 LIT.B)-G) DIN LEGEA NR. 232/2016

Secțiunea 1. Principiile generale ale evaluării în scopurile enumerate la art.75 lit. b)-g) din Legea nr. 232/2016

- 22. În cadrul procesului de evaluare trebuie să fie examinat impactul asupra evaluării al fiecărei măsuri de rezoluție pe care Banca Națională a Moldovei o poate adopta pentru fundamentarea deciziilor menționate la art.75 alin. b) - g) din Legea nr. 232/2016. Fără a aduce atingere independenței evaluatorului, Banca Națională a Moldovei se poate consulta cu evaluatorul pentru identificarea măsurilor de rezoluție luate în calcul de către autoritatea respectivă, inclusiv măsurile din planul de rezoluție sau, în cazul în care sunt diferite, din eventualele scheme de rezoluție propuse.

23. Pentru a asigura efectuarea unei evaluări corecte, prudente și realiste, în urma consultării cu Banca Națională a Moldovei, se prezintă, după caz, evaluări separate care reflectă impactul instrumentelor suficient de diversificate de acțiuni de rezoluție.
24. În cadrul procesului de evaluare se ține cont de faptul că atunci când se aplică instrumentele de rezoluție sau atunci când se exercită competența de reducere a valorii contabile sau de conversie a instrumentelor de capital relevante, orice pierdere aferentă activelor băncii este recunoscută integral în cadrul unor scenarii care sunt relevante pentru instrumentele de măsuri de rezoluție examinate.
25. Atunci când valorile din evaluare diferă în mod semnificativ de valorile prezentate de către bancă în situațiile financiare, se utilizează ipotezele și rezultatele din evaluarea respectivă pentru întocmirea bilanțului actualizat, prevăzut la art. 77 lit. a) din Legea nr. 232/2016, în conformitate cu cadrul contabil aplicabil. În ceea ce privește pierderile identificate de către evaluator care nu pot fi recunoscute în bilanțul actualizat, se specifică valoarea acestora, se descriu motivele care stau la baza determinării pierderilor și probabilitatea și orizontul de timp al înregistrării acestora.
26. În cazul în care instrumentele de capital relevante sau datoriile eligibile sunt convertite în fonduri proprii, evaluarea trebuie să furnizeze o estimare a valorii, în fondurile proprii, de după conversie a noilor acțiuni transferate sau emise drept contravaloare deținătorilor de instrumente de capital convertite sau altor creditori. Această estimare constituie bază pentru stabilirea ratei sau a ratelor de conversie, în conformitate cu art. 190 din Legea nr.232/2016.

Secțiunea 2. Alegerea bazei de evaluare

27. Atunci când se alege cea mai potrivită bază de evaluare sau cele mai potrivite baze de evaluare, trebuie să fie luate în considerare instrumentele de rezoluție care trebuie examinate în conformitate cu pct. 22 din prezenta instrucțiune.
28. Evaluarea trebuie să determine fluxurile de numerar pe care banca supusă evaluării se poate aștepta să le înregistreze, pe baza unor ipoteze corecte, prudente și realiste, din activele și pasivele existente ca urmare a adoptării măsurii sau a măsurilor de rezoluție examinate, actualizate la o rată corespunzătoare, stabilită în conformitate cu pct. 33.
29. Fluxurile de numerar trebuie să fie stabilite la nivelul adecvat de agregare, variind de la active și datorii individuale la portofolii sau activități, ținând cont în mod corespunzător de diferențele dintre profilurile de risc.
30. În cazul în care acțiunile de rezoluție menționate la pct. 22 din prezenta instrucțiune, impun ca activele și datoriile să fie păstrate de o bancă care continuă să fie o instituție ce își continuă activitatea, în procesul de evaluare trebuie să fie estimată valoarea de păstrare ca tip al valorii estimate. În cazul în care este considerată corectă, prudentă și realistă, valoarea de păstrare poate anticipa o normalizare a condițiilor de piață.
31. Valoarea de păstrare nu poate fi utilizată ca bază de evaluare atunci când activele sunt transferate unei bănci-punte în temeiul art. 110-137 din Legea nr.232/2016 sau unui vehicul de administrare a activelor în temeiul art. 138-150 din Legea nr. 232/2016, sau în cazul în care se aplică instrumentul de vânzare a afacerii, în temeiul art. 94-109 din aceeași lege.
32. În cazul în care acțiunile de rezoluție menționate la pct. 22 din prezenta instrucțiune prevăd vânzarea de active, fluxurile de numerar așteptate corespund valorilor de cesiune anticipate pentru perioada de cesiune preconizată.
33. Ratele de actualizare se determină ținând cont de momentul înregistrării fluxurilor de numerar, de profilul de risc, costurile finanțării și de condițiile de piață corespunzătoare activului sau pasivului

evaluat, de strategia de cesiune avută în vedere și de poziția financiară pe care o va avea banca supusă evaluării după aplicarea eventuală a rezoluției.

Secțiunea 3. Factori specifici referitori la estimarea și actualizarea fluxurilor de numerar preconizate

34. În vederea estimării fluxurilor de numerar, trebuie stabilite principalele caracteristici ale activelor, datoriilor și capitalurilor proprii care sunt evaluate. De asemenea, trebuie de stabilit în ce mod păstrarea în continuare, eventuala reînnoire sau refinanțarea, suspendarea/reducerea („run-off”) sau cesiunea activelor sau datoriilor respective, astfel cum se prevede în măsura de rezoluție examinată, afectează fluxurile de numerar în cauză.
35. Atunci când acțiunea de rezoluție prevede ca banca supusă evaluării să păstreze un activ, să mențină o datorie sau să continue o activitate, pot fi luați în considerare factorii care ar putea afecta viitoarele fluxuri de numerar, inclusiv următorii factori:
  - a) modificările ipotezelor sau ale așteptărilor comparativ cu cele care erau predominante la data evaluării, în conformitate cu tendințele istorice pe termen lung și cu un orizont rezonabil care să fie în concordanță cu perioada de păstrare a activelor sau de redresare a băncii; sau
  - b) bazele sau metodologiile de evaluare suplimentare sau alternative care sunt considerate adecvate de către evaluator și sunt conforme cu prezenta instrucțiune, inclusiv în contextul estimării valorii, în capitalurile proprii și a acțiunilor după conversie.
36. În ceea ce privește grupurile de active și de datorii sau activitățile care urmează a fi suspendate/reduce („run-off”), se iau în considerare costurile și beneficiile restructurării.
37. Atunci când o bancă se află într-o situație care nu îi permite să păstreze un activ sau să continue o activitate ori în cazul în care Banca Națională a Moldovei consideră, din alte motive, că vânzarea activului este necesară în vederea atingerii obiectivelor de rezoluție, valoarea atribuită fluxurilor de numerar preconizate trebuie să fie valoarea de cesiune preconizată a fi obținută într-o anumită perioadă de cesiune.
38. Valoarea de cesiune se estimează pe baza fluxurilor de numerar, după deducerea costurilor cesiunii și a valorii preconizate a eventualelor garanții acordate, pe care banca supusă evaluării se poate aștepta în mod rezonabil să le înregistreze în condițiile predominante pe piață în acel moment din vânzarea sau transferul ordonat de active sau de pasive. Atunci când este cazul, având în vedere acțiunile care trebuie întreprinse în cadrul rezoluției, în cadrul evaluării poate fi stabilită valoarea de cesiune prin aplicarea unei reduceri pentru o posibilă vânzare forțată, la prețul de piață existent al vânzării sau transferului respectiv. Pentru a stabili valoarea de cesiune a activelor care nu au o piață lichidă, trebuie să se ia în considerare prețurile practicate pe piețele pe care se tranzacționează active similare sau modelele de calcul ce utilizează parametri de piață observabili, reducerile aplicate pentru lipsa de lichiditate fiind reflectate în mod adecvat.
39. În cadrul procesului de evaluare trebuie să se țină cont de factorii care ar putea influența asupra valorilor și perioadele de cesiune, inclusiv de:
  - a) valorile și perioadele de cesiune practicate în tranzacții similare, ajustate în mod corespunzător în funcție de diferențele dintre modelele de afaceri și dintre structurile financiare ale părților la tranzacțiile respective;
  - b) avantajele sau dezavantajele unei anumite tranzacții care sunt specifice părților implicate sau unei anumite categorii de participanți pe piață;
  - c) caracteristicile specifice ale unui activ sau activități care pot fi relevante doar pentru un potențial cumpărător sau pentru o anumită categorie de participanți pe piață;
  - d) impactul probabil al vânzărilor așteptate asupra valorii francizei băncii.
40. Atunci când se estimează valoarea activităților, în scopul utilizării instrumentului de vânzare a afacerii sau a instrumentului băncii-punte, pot fi luate în considerare așteptările rezonabile în ceea

ce privește valoarea francizei, trebuie să includă valoarea acesteia ce rezultă dintr-o reînnoire a activelor, dintr-o refinanțare a unui portofoliu deschis sau din continuarea ori reluarea activității în contextul măsurilor de rezoluție.

41. În cazul în care se constată că nu se poate aștepta în mod rezonabil să existe o perspectivă realistă pentru cesiunea unui activ sau a unei activități, determinarea valorii de cesiune nu este obligatorie, trebuind însă să fie estimate fluxurile de numerar aferente pe baza perspectivelor relevante de continuare sau de suspendare/reducere („run-off”). Această dispoziție nu se aplică instrumentului de separare a activelor sau instrumentului de vânzare a afacerii.
42. În cazul părților unui grup de active sau ale unei activități care sunt susceptibile să fie lichidate prin procedura obișnuită de lichidare, evaluatorul poate lua în considerare valorile și perioadele de cesiune constatate în licitații cu active de o natură similară și aflate într-o condiție similară. La stabilirea fluxurilor de numerar preconizate se ia în considerare lipsa de lichiditate, absența unor date de intrare fiabile pentru determinarea valorilor de cesiune și necesitatea, care rezultă din aceste condiții, de a se baza pe metodologii de evaluare ce utilizează date de intrare neobservabile.

Capitolul V. CRITERII SPECIFICE PENTRU EVALUAREA PROVIZORIE

Secțiunea 1. Evaluare provizorie

43. O evaluare provizorie poate fi efectuată în temeiul art. 73 și 80 din Legea 232/2016, care se efectuează în conformitate cu prevederile art. 74 din legea menționată și, pe cât este posibil în mod rezonabil, având în vedere situația dată, cerințele de la art.72, 77 și 79 și ținând cont de circumstanțele de urgență ale acțiunii și alte circumstanțe care justifică efectuarea acestei evaluări.
44. Evaluarea provizorie trebuie să includă o rezervă care să servească la aproximarea cuantumului pierderilor suplimentare în evaluarea provizorie a activelor și pasivelor unei bănci, dacă astfel de pierderi pot fi așteptate, pe baza faptelor și circumstanțelor cunoscute.
45. Rezerva suplimentară pentru acoperirea pierderilor sunt determinate pe baza standardelor larg recunoscute utilizate pentru determinarea valorii activelor, unde datele privind pierderile desemnate pentru un tip de activ pot fi aplicate altor tipuri de active cu posibile ajustări.
46. Evaluarea efectuată conform prezentului capitol se consideră provizorie până la momentul în care un evaluator independent efectuează o evaluare definitivă ex-post conform pct.10 din prezenta instrucțiune și care respectă pe deplin toate cerințele prevăzute la art.72-84 din Legea nr.232/2016.

Secțiunea 2. Metodologia utilizată pentru calcularea și includerea unei rezerve pentru pierderi suplimentare

47. Pentru a aborda incertitudinea aferentă evaluărilor provizorii efectuate în conformitate cu art.80 din Legea nr.232/2016, trebuie inclusă în evaluare o rezervă care să reflecte faptele și circumstanțele care susțin existența unor pierderi suplimentare al căror quantum și al căror moment de apariție este incert. Pentru a nu se lua în considerare de două ori aceeași incertitudine, se explică și se justifică în mod adecvat ipotezele pe care se bazează modul de calcul al rezervei.
48. Pentru a stabili dimensiunea rezervei, trebuie identificați factorii care pot afecta fluxurile de numerar preconizate a fi înregistrate în urma măsurilor de rezoluție care vor fi, probabil, adoptate.
49. În sensul pct.47, pot fi extrapolate pierderile estimate pentru o parte din activele entității la restul bilanțului entității. Atunci când sunt disponibile, pierderile medii estimate pentru activele concurenților entității care sunt comparabili acesteia pot fi, de asemenea, extrapolate, sub rezerva

efectuării ajustărilor necesare pentru a ține cont de diferențele dintre modelele de afaceri și dintre structurile financiare.

Capitolul VI. CRITERII SPECIFICE PENTRU EVALUAREA ÎN SCOPUL STIPULAT LA ART.263-264 DIN LEGEA NR.232/2016

Secțiunea 1. Principiile generale ale evaluării în scopul stipulat la art.263-264 din Legea nr.232/2016

50. Pentru a stabili tratamentul care ar fi fost aplicabil acționarilor și creditorilor în cadrul procedurii de lichidare silită, evaluarea trebuie să se bazeze exclusiv pe informații referitoare la fapte și împrejurări care au existat și care se consideră în mod rezonabil că ar fi putut fi cunoscute la data deciziei de rezoluție și care, dacă ar fi fost cunoscute de către evaluator, ar fi afectat valoarea activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale băncii la data respectivă.
51. Pentru a stabili tratamentul aplicat efectiv acționarilor și creditorilor în cadrul procedurii de rezoluție, evaluarea trebuie să se bazeze pe informațiile disponibile cu privire la faptele și împrejurările existente la data sau datele tratamentului efectiv.
52. Data de referință pentru evaluare este data deciziei de rezoluție, care poate să difere de data tratamentului efectiv. În măsura în care este considerat că impactul eventualei actualizări a încasărilor este neglijabil, încasările neactualizate de la data la care s-a pus în aplicare acțiunea de rezoluție pot fi comparate direct cu valoarea actualizată a încasărilor ipotetice pe care le-ar fi înregistrat acționarii și creditorii dacă banca supusă evaluării ar fi intrat în procedura de lichidare silită la data deciziei de rezoluție.

Secțiunea 2. Inventarierea activelor și creanțelor

53. În scopul realizării evaluării se face inventarierea tuturor activelor identificabile și condiționale pe care le deține banca supusă evaluării. Această inventariere cuprinde activele pentru care existența unor fluxuri de numerar fie este demonstrată, fie poate fi în mod rezonabil preconizată.
54. Evaluatorul are acces la lista tuturor creanțelor și angajamentelor condiționale față de bancă. În lista respectivă urmează a fi clasificate toate creanțele și angajamentele condiționale, în funcție de prioritatea lor în lichidare conform regulilor procedurii de lichidare a băncilor. Evaluatorul are posibilitatea de a încheia acorduri pentru a obține consiliere sau informații din partea experților în ceea ce privește conformitatea ierarhiei creanțelor cu legislația aplicabilă în materie de insolvență.
55. În cadrul evaluării trebuie să se facă o distincție între activele grevate de sarcini și creanțele garantate cu aceste active.

Secțiunea 3. Etapele evaluării în scopul stipulat la art.263-264 din Legea nr.232/2016

56. Pentru a stabili dacă există o diferență de tratament astfel cum este prevăzut la art. 263-265 din Legea nr.232/2016, se analizează:
  - a) tratamentul care ar fi fost aplicabil acționarilor și creditorilor sau Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar în legătură cu care s-au adoptat măsurile de rezoluție dacă banca supusă evaluării ar fi intrat în procedura de lichidare silită la data deciziei de rezoluție, fără a se ține cont de acordarea vreunui sprijin financiar public extraordinar;
  - b) valoarea creanțelor restructurate în urma aplicării instrumentului de recapitalizare internă sau a altor competențe și instrumente de rezoluție sau valoarea altor încasări înregistrate de acționari și creditorii la data sau datele tratamentului efectiv, actualizate la data deciziei de rezoluție, dacă se consideră că acest lucru este necesar pentru a permite o comparare echitabilă cu tratamentul menționat la lit. a);

- c) dacă rezultatul tratamentului prevăzut la lit. a) depășește rezultatul valorii menționate la lit. b) pentru fiecare creditor, în conformitate cu rangurile de prioritate din cadrul unei proceduri de lichidare silită, astfel cum au fost identificate în conformitate cu Secțiunea 2 din prezentul capitol.

Secțiunea 4. Stabilirea tratamentului aplicat acționarilor și creditorilor în cadrul procedurii de lichidare silită

- 57. Metodologia de desfășurare a evaluării în conformitate cu pct.56 lit. a) din prezenta instrucțiune se limitează la estimarea valorii actualizate a fluxurilor de numerar preconizate în cadrul procedurii de lichidare silită.
- 58. Fluxurile de numerar preconizate se actualizează la rata sau ratele care reflectă, după caz, momentul la care sunt așteptate fluxurile de numerar preconizate, condițiile predominante la data deciziei de declanșare a procedurii de rezoluție, ratele dobânzii fără risc, primele de risc pentru instrumentele financiare similare emise de bănci similare, condițiile de piață sau ratele de actualizare aplicate de cumpărătorii potențiali și alte caracteristici relevante ale elementului sau ale elementelor evaluate.
- 59. La determinarea valorii actualizate a fluxurilor de numerar așteptate în cazul lichidării silită, se iau în considerare următoarele aspecte:
  - a) legislația și practica în materie de lichidare silită, care pot influența anumiți factori, cum ar fi perioada de cesiune preconizată sau ratele de recuperare;
  - b) costurile, care pot fi prevăzute în mod rezonabil, legate de administrare, tranzacționare, întreținere, cesionare și alte costuri care ar fi fost suportate de către lichidator, precum și costurile de finanțare;
  - c) informațiile privind cazurile recente de lichidare silită a unor bănci similare, în cazul în care sunt disponibile și relevante.
- 60. Pentru activele tranzacționate pe o piață activă, evaluatorul trebuie să utilizeze prețul existent pe piață, cu excepția cazurilor în care circumstanțe specifice afectează capacitatea de comercializare a activelor entității, cum ar fi concentrarea, saturarea și adâncimea pieței.
- 61. Pentru activele care nu sunt tranzacționate pe o piață activă, evaluatorul trebuie să ia în considerare o serie de factori atunci când determină valoarea și momentul încasării fluxurilor de numerar preconizate, inclusiv:
  - a) prețurile observate pe piețele active unde sunt tranzacționate active similare;
  - b) prețurile observate în cadrul procedurilor de lichidare silită sau al unor tranzacții în care există dificultăți de alt tip cu active de natură și condiție similară;
  - c) prețurile observate în tranzacții care constau în vânzarea unei activități a băncii sau în transferul către o bancă-punte sau un vehicul de administrare a activelor într-un context de rezoluție referitor la băncile similare;
  - d) probabilitatea ca un activ să genereze intrări de numerar net în cadrul procedurii de lichidare silită;
  - e) condițiile de piață preconizate în cadrul unei anumite perioade de cesiune, inclusiv adâncimea pieței și capacitatea pieței de a schimba volumul activelor în cauză în perioada respectivă; și
  - f) faptul că durata unei anumite perioade de cesiune trebuie să reflecte implicațiile legislației aplicabile în materie de insolvență, inclusiv durata preconizată a procesului de lichidare sau caracteristicile activelor relevante.
- 62. Evaluatorul apreciază dacă situația financiară a băncii ar fi afectat fluxurile de numerar preconizate, inclusiv restrângând capacitatea administratorului de a negocia cu potențialii cumpărători.

63. În măsura în care este posibil și sub rezerva oricăror dispoziții aplicabile ale regimului de lichidare silită, fluxurile de numerar trebuie să reflecte drepturile contractuale, statutare sau alte drepturi legale ale creditorilor sau practicile obișnuite de lichidare silită.
64. Încasările ipotetice rezultate din evaluare vor fi alocate acționarilor și creditorilor în conformitate cu prioritatea acestora conform regulilor procedurii de lichidare a băncilor, astfel cum se prevede la Secțiunea 3 din prezentul capitol.

Secțiunea 5. Stabilirea tratamentului efectiv al acționarilor și creditorilor în rezoluție

65. Evaluatorul trebuie să identifice toate creanțele restante după reducerea valorii contabile sau conversia instrumentelor de capital și aplicarea unor eventuale măsuri de rezoluție și să atribuie creanțele respective persoanelor fizice și juridice care erau acționari și creditori ai băncii la data deciziei de declanșare a procedurii de rezoluție. Cu excepția cazului în care persoanele fizice și juridice care erau acționari și creditori ai băncii la data deciziei de rezoluție primesc despăgubiri în numerar în urma rezoluției, evaluatorul stabilește tratamentul efectiv care li se aplică în conformitate cu pct.66-68.
66. În cazul în care persoanele fizice și juridice care erau acționari și creditori ai băncii la data deciziei de declanșare a procedurii de rezoluție primesc, ca urmare a adoptării măsurii de rezoluție, despăgubiri sub formă de capital propriu, evaluatorul trebuie să stabilească tratamentul aplicat efectiv acestora oferind o estimare a valorii totale a acțiunilor transferate sau emise drept contravaloare deținătorilor de instrumente de capital convertite sau creditorilor care fac obiectul unei recapitalizări interne. Această estimare se poate baza pe prețul de piață evaluat calculat pe baza unor metodologii de evaluare general acceptate.
67. Atunci când persoanele fizice și juridice care erau acționari și creditori ai entității la data deciziei de rezoluție beneficiază de despăgubiri pentru datorii ca urmare a rezoluției, evaluatorul trebuie să stabilească tratamentul aplicat efectiv acestora ținând seama de anumiți factori, cum ar fi schimbările în fluxurile de numerar contractuale care rezultă din reducerea valorii contabile sau din conversie, ori de aplicarea altor acțiuni de rezoluție, precum și de rata de actualizare relevantă.
68. Pentru orice creanță restantă, evaluatorul poate lua în considerare, dacă sunt disponibile, în afară de factorii descriși la pct.66 și 67, prețurile practicate pe piețele active pentru instrumente identice sau similare emise de banca supusă evaluării sau de alte entități similare.

Secțiunea 6. Raportul de evaluare

69. Evaluatorul întocmește pentru Banca Națională a Moldovei un raport de evaluare care include informațiile conform art. 264 din Legea nr. 232/2016, precum și cel puțin următoarele elemente:
  - a) o sinteză a evaluării, care include o prezentare a intervalelor de valori și a surselor de incertitudine a evaluării;
  - b) o explicație privind principalele metodologii și ipoteze adoptate și gradul de sensibilitate a evaluării la metodologiile și ipotezele alese;
  - c) o explicație, în măsura posibilităților, a motivelor pentru care evaluarea este diferită de alte evaluări relevante, inclusiv de evaluările în scopul stipulat la art.75, lit. a), b)-g) din Legea nr.232/2016 efectuate în conformitate cu prezenta instrucțiune sau de alte evaluări în materie de reglementare sau contabile.

Capitolul VII. EVALUATORUL INDEPENDENT

Secțiunea 1. Elemente de independență

70. Evaluatorul este considerat independent, atunci când sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- a) evaluatorul posedă calificările, experiența, capacitatea, cunoștințele și resursele necesare în conformitate cu Secțiunea 2 și poate efectua evaluarea în mod eficient, fără a se baza pe bancă, pe Banca Națională a Moldovei sau orice autoritate publică relevantă, decât în cazul în care sunt vizate informații sau circumstanțe cunoscute/deținute de către acestea, acest fapt fiind în afara controlului evaluatorului;
  - b) evaluatorul corespunde cerințelor de integritate și nu are niciun conflict de interese sau un interes substanțial real sau potențial în comun cu banca supusă evaluării, Banca Națională a Moldovei sau orice autoritate publică relevantă. Banca Națională a Moldovei apreciază un conflict de interese sau un interes real sau potențial drept substanțial atunci când acesta ar putea influența sau ar putea fi perceput în mod rezonabil că influențează aprecierea evaluatorului independent la efectuarea evaluării;
  - c) în ceea ce privește persoanele fizice angajate de evaluatorul independent, acestea nu pot fi concomitent angajate sau contractate de Banca Națională a Moldovei, de oricare autorități publice relevante sau de banca care urmează a fi evaluată sau de grupul bancar care cuprinde banca supusă evaluării. Evaluatorul independent nu trebuie să aparțină aceleiași grup/societăți/organizație cu oricare dintre autoritățile publice relevante, băncii care urmează a fi evaluată sau grupului bancar din care face parte banca supusă evaluării.
71. În sensul pct.70 lit. b), sunt relevante interesele comune sau conflictele de interese cu cel puțin următoarele părți:
- a) membrii organelor de conducere și alte persoane cu funcții-cheie ale băncii supuse evaluării;
  - b) persoanele juridice sau fizice care controlează sau au o deținere calificată în banca supusă evaluării;
  - c) creditorii identificați a fi semnificativi pe baza informațiilor de care dispune Banca Națională a Moldovei;
  - d) fiecare entitate de grup.
72. În sensul pct.70 lit. b), cel puțin următoarele aspecte sunt relevante:
- a) furnizarea de către evaluatorul independent de servicii, inclusiv furnizarea de servicii în trecut, către banca supusă evaluării și persoanele menționate la pct.71, în special legătura dintre aceste servicii și elementele relevante pentru evaluare;
  - b) relațiile personale și financiare dintre evaluatorul independent și banca supusă evaluării și persoanele menționate la pct. 71;
  - c) investiții sau alte interese financiare semnificative ale evaluatorului independent;
  - d) orice separare legală sau alte aranjamente care vor fi puse în aplicare pentru a aborda orice amenințări la adresa independenței (evaluarea propriei activități, interesul propriu, lobby-ul, încrederea sau intimidarea, inclusiv mecanisme de diferențiere între membrii personalului respectiv care pot fi implicați în evaluare și alți membri ai personalului).
73. Fără a aduce atingere pct. 71 și 72, se consideră că un evaluator independent are un conflict de interese cu banca supusă evaluării, în cazul în care evaluatorul, în anul care precedă data la care este evaluată eligibilitatea persoanei respective de a acționa ca evaluator independent, a efectuat un audit statutar al băncii.
74. La aprecierea de către Banca Națională a Moldovei a măsurii în care interesele comune sau conflictele de interese indicate în prezenta secțiune sunt substanțiale, este relevant dacă evaluatorul independent:
- deține controlul asupra băncii evaluate sau reprezintă interesul unui deținător de control al băncii respective;
  - are o relație financiară sau economică semnificativă cu banca supusă evaluării (mai mult de 5% din fondurile proprii ale acestei bănci);

- a fost, în ultimul an calendaristic, un auditor extern sau un consultant important pentru bancă sau pentru o altă entitate din perimetrul de consolidare prudențială sau, în alte situații, implicat în mod substanțial în serviciul oferit;
  - este sau a fost, în ultimul an, un furnizor semnificativ (a furnizat bunuri sau servicii în valoare de peste 5% din activele băncii) sau un client important al băncii sau al unei alte entități din perimetrul de consolidare prudențială, ori a avut o altă relație de afaceri importantă sau este implicat în mod substanțial, în alte condiții, în mod direct sau indirect, cu un furnizor, client sau entitate comercială care are o relație de afaceri importantă cu banca.
75. Orice persoană luată în considerare pentru funcția de evaluator independent sau numită ca evaluator independent trebuie:
- a) să dețină, în conformitate cu toate codurile de etică și standarde profesionale aplicabile, politici și proceduri pentru a identifica orice interes real sau potențial care poate fi considerat a constitui un conflict de interese;
  - b) să notifice fără întârziere Băncii Naționale a Moldovei cu privire la orice interes real sau potențial, conflict de interese, cu referire la care evaluatorul independent consideră că, în aprecierea efectuată de Banca Națională a Moldovei, ar putea fi considerat ca fiind substanțial în conformitate cu pct.70 lit. b);
  - c) să ia măsurile adecvate pentru a se asigura că niciunul dintre membrii personalului sau alte persoane implicate în efectuarea evaluării nu are un interes sau conflict de interes substanțial.

Secțiunea 2. Calificările, experiența, capacitatea, cunoștințele și resursele evaluatorului independent

76. Evaluatorul independent și/sau persoanele fizice angajate de evaluator trebuie să dețină certificări în domeniul evaluării, experiența, capacitatea și cunoștințele necesare în toate aspectele relevante pentru efectuarea evaluării sau evaluărilor pentru care este desemnat (adică evaluarea în scopul stipulat la art.75 lit. a), lit. b)-g) și/sau art.263-264 din Legea nr. 232/2016). Evaluatorul independent trebuie să fie o companie cu renume internațional.
77. Banca Națională a Moldovei verifică capacitatea și cunoștințele necesare în vederea realizării sarcinilor specifice evaluării și anume:
- a) cunoștințe depline și experiență în utilizarea și aplicarea IFRS;
  - b) cunoștințe a cadrului legislativ și normativ al Republicii Moldova în domeniul bancar;
  - c) cunoștințe și experiență în evaluarea riscurilor de creditare, inclusiv cunoștințe extinse despre sectorul specific profilului băncii supuse evaluării;
  - d) cunoștințe și experiență în efectuarea evaluării conform orientărilor de reglementare și standardelor tehnice;
  - e) disponibilitatea personalului cu calificare adecvată pentru a realiza evaluarea;
  - f) proceduri de control intern al calității, aliniat la bunele practici internaționale;
  - g) abilitatea de a lucra eficient în limbile română și engleză;
  - h) lipsa măsurilor disciplinare în ultimii 5 ani aplicate de către autoritățile responsabile de controlul calității evaluatorilor în Republica Moldova sau alte jurisdicții, pentru membrii echipei evaluatorului independent, inclusiv partenerilor responsabili de realizarea evaluării;
  - i) asigurarea riscului profesional printr-un contract de asigurare de răspundere civilă pentru posibilele riscuri de activitate profesională a evaluatorului independent, obiectul fiind contractul de evaluare sau activitatea de evaluare a evaluatorului independent.
78. În vederea calificării evaluatorului independent ca fiind cu renume internațional, se vor aplica următoarele criterii:
- a) deține licență corespunzătoare pentru desfășurarea activității de evaluare, în cazul în care este obligatorie potrivit legislației jurisdicției statului în care este înregistrat;

- b) este parte (cu statut de filială, societate-membră, partener sau în cadrul unui contract de franciză) din rețeaua evaluatorilor independenți care figurează în clasamentele internaționale de domeniu realizate la nivel mondial (de audit, de consultanță financiară, de gestiune/administrare a activelor, de consultanță juridică etc.) Pentru societățile de audit, clasamentele internaționale de domeniu se realizează de către Comitetul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (IASB – International Accounting Standard Board);
  - c) dispune de personal care deține certificate de calificare în domeniul evaluării valorilor mobiliare eliberat de o asociație membră a Grupului European al Asociațiilor de Evaluatori (TEGoVA) și/sau a Consiliului Director al Comitetului pentru Standardele Internaționale de Evaluare (IVSC) și/sau a Asociației Mondiale a Organizațiilor de Evaluatori (WAVO), precum și certificate de calificare bazat pe Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS).
79. Evaluatorul independent trebuie să dețină sau să aibă acces la resurse tehnice adecvate pentru a efectua evaluarea specifică. Evaluarea caracterului adecvat al resurselor trebuie să ia în considerare natura, mărimea și complexitatea evaluării care urmează să fie efectuată.

Capitolul VIII Selectarea și numirea evaluatorului independent

80. Pentru participare la procesul de selectare, evaluatorul independent trebuie să prezinte oferta întocmită în limbile română și engleză, care să conțină cel puțin următoarea informație:
- a) denumirea;
  - b) adresa juridică și adresa oficiului;
  - c) datele de înregistrare a evaluatorului independent;
  - d) denumirile precedente (dacă e aplicabil);
  - e) date de contact (telefon, fax, poșta electronică etc.);
  - f) persoana împuternicită de a semna contractul și copia actului juridic care confirmă împuternicirile acesteia;
  - g) firmele subsidiare (dacă e aplicabil);
  - h) numărul angajaților;
  - i) cifra de afaceri anuală pentru ultimii trei ani financiari încheiați;
  - j) denumirea și adresa băncii la care evaluatorul are deschis cont bancar și în care urmează a fi încasat onorariul;
  - k) datele persoanei desemnate în calitate de „Persoană responsabilă de gestionarea documentelor”, responsabilă de menținerea sistemului de gestionare a documentelor;
  - l) lista experților-cheie propuși pentru realizarea evaluării, care include informația cu privire la: nume și prenume, poziția propusă în cadrul proiectului, certificate de calificare în domeniul evaluării relevant, experiență de muncă în domeniul solicitat, experiență de muncă în organizație, experiență în domeniul evaluării băncilor, experiență în domeniul evaluărilor și alte servicii similare etc.;
  - m) acte aferente îndeplinirii condițiilor de independență stabilite în Capitolul VII;
  - n) scrisori de recomandare de la cel puțin 3 entități (dintre care cel puțin o bancă centrală).
81. Banca Națională a Moldovei poate, în cazuri excepționale, să stabilească criterii suplimentare, care trebuie îndeplinite de evaluatorul independent pentru a fi selectat în vederea efectuării evaluării, inclusiv costul misiunii, precum și capacitatea operațională, tehnică și de personal a acesteia.
82. Pe lângă documentația depusă în condițiile prezentei instrucțiuni, Banca Națională a Moldovei poate solicita de la ofertanți informații suplimentare pertinente cerințelor prevăzute de prezenta instrucțiune.

83. În scopul organizării și desfășurării procedurii de selectare a evaluatorului independent, printr-un ordin al Guvernatorului BNM se instituie grupul de lucru pentru selectarea evaluatorului independent (în continuare – grup de lucru).
84. Secretarul grupului de lucru expediază anunțul privind inițierea concursului pentru selectarea evaluatorului independent la adresa evaluatorilor independenți conform Listei potențialilor ofertanți.
85. Termenul de prezentare a ofertelor se indică în anunțul de participare.
86. Ofertele înaintate trebuie să fie complete și suficient de detaliate, astfel încât să ofere grupului de lucru o informație suficientă pentru a înțelege cu ușurință toate aspectele legate de prestarea serviciilor solicitate. Pentru ghidare se utilizează lista de validare a structurii ofertei pe compartimente conform caietului de sarcini. Ofertele vor fi întocmite în limbile engleză și română.
87. Oferta trebuie să descrie cel puțin:
- abordarea individualizată a evaluării și planificarea evaluării; modalitatea de interacțiune cu organele de conducere ale băncii supuse evaluării și modalitatea de comunicare a rezultatelor evaluării; sistemelor IT care vor fi aplicate în decursul activității de evaluare; descrierea abordării pe elementele specifice și instrumentelor financiare deținute de banca supusă evaluării;
  - descrierea echipei și rolurile alocate acestora, cu nivelul de implicare în activitate minim asigurat al partenerului și managerului activității de evaluare, CV-urile membrilor echipei de evaluare; descrierea competențelor altor specialiști ce urmează a fi implicați în cadrul procesului de evaluare;
  - descrierea experienței solicitate conform caietului de sarcini, nivelului resurselor evaluatorului independent; nivelului și experienței în interacțiunea cu băncile centrale etc.;
  - confirmarea independenței față de Banca Națională a Moldovei.
88. Ofertele sunt examinate în mod confidențial, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, cu respectarea cerințelor expuse în caietul de sarcini, iar câștigător este oferta evaluatorului independent care satisface criteriile de evaluare stabilite și este cea mai avantajoasă din punct de vedere tehnico-economic. Evaluarea ofertelor se efectuează conform criteriilor și metodologiei indicate în caietul de sarcini elaborată de grupul de lucru.
89. Evaluarea ofertelor cuprinde evaluarea caracteristicilor de performanță a evaluatorului independent (enumerare în prezenta instrucțiune și în caietul de sarcini), precum și evaluarea financiară, cu o pondere după cum urmează:

Evaluarea caracteristicilor de performanță	60%
Evaluarea financiară	40%

90. Evaluarea financiară a ofertelor pentru fiecare ofertant va fi efectuată în baza prețului total (incluzând toate cheltuielile și taxele aferente) propus de către companiile participante în ofertele sale.
91. În procesul evaluării ofertelor corectarea erorilor aritmetice se va efectua numai cu acordul ofertantului. Dacă ofertantul nu acceptă corectarea acestor erori, oferta sa va fi considerată necorespunzătoare și, în consecință, va fi respinsă.

92. Evaluarea caracteristicilor de performanță ale evaluatorului independent va fi efectuată prin atribuirea unui număr de puncte pentru fiecare caracteristică, în funcție de performanțele profesionale ale evaluatorului independent și în funcție de punctajul maxim, după cum urmează:

Caracteristicile de performanță	Punctaj maxim
1. Experiența regională a ofertantului în efectuarea evaluărilor (sau servicii similare) în sistemul bancar	65
2. Experiența și calificarea echipei	35
Total:	100

93. În cazul în care ofertantul, oferta căruia a fost desemnată câștigătoare, nu acceptă semnarea contractului de prestări servicii, grupul de lucru este în drept să propună Comitetului executiv al BNM, următoarea ofertă câștigătoare, cu punctaj maxim, din ofertele rămase în vigoare sau să inițieze o nouă achiziție.
94. Ofertele care nu corespund criteriilor de eligibilitate stabilite în documentația de atribuire și prevederilor prezentei instrucțiuni se resping. În cazul în care toate ofertele sunt respinse, grupul de lucru inițiază o nouă procedură de selectare a evaluatorului independent.
95. Contractul cu evaluatorul independent pentru efectuarea evaluării va prevedea, printre altele, obiectul evaluării, termenul-limită de depunere a raportului de evaluare, clauza de confidențialitate referitoare la subiectul evaluării.